

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. ректора Рівненського державного
гуманітарного університету

проф. Роман ПАВЕЛКІВ

«21» січня 2025 року

ВИТЯГ

з протоколу № 2

**засідання кафедри теорії і методики виховання
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації здобувачки Коваль Катерини Юріївни
на тему: «Соціально-педагогічні умови полікультурного виховання
дітей у дитячих будинках сімейного типу»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
від 21.01.2025 р.**

Присутні:

головуючий на засіданні – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Пустовіт Г. П.; доктор педагогічних наук, професор, проректор з інноваційної діяльності та міжнародного співробітництва Петренко О. Б.; доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання (за сумісництвом) Кристопчук Т. Є.; кандидати педагогічних наук, доценти: Баліка Л. М.; Ваколюк А. М.; Гудовсек О. А.; Стельмашук Ж. Г.; Ціпан Т. С.; доктор філософії, доцент кафедри теорії і методики виховання Петренко І. Ф.; доктор філософії, старший викладач Поліщук І. В.; старший лаборант Бабяр А. А., здобувачка ступеня PhD кафедри теорії і методики виховання Коваль К. Ю.

Науковий керівник: Петренко Оксана Борисівна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з інноваційної діяльності та міжнародного співробітництва Рівненського державного гуманітарного університету.

Рецензенти:

–Пустовіт Г.П. –доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

–Ціпан Т.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Тема дослідження затверджена вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 31 жовтня 2019 р.).

Дисертаційну роботу виконано у Рівненському державному гуманітарному університеті.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Розгляд дисертаційної роботи Коваль Катерини Юріївни з теми: «Соціально-педагогічні умови полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

СЛУХАЛИ:

Коваль К. Ю., здобувачку наукового ступеня, яка виступила з доповіддю на тему: «Соціально-педагогічні умови полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу».

ПИТАННЯ ПОСТАВИЛИ: Пустовіт Г. П. д. пед. н., професор; Ціпан Т. С., к. пед. н., доцент; Баліка Л. М. к. пед. н., доцент; Стельмашук Ж. Г., к. пед. н., доцент; Ваколюк А. М., к. пед. н., доцент; Петренко І. Ф., доктор філософії, старший викладач; Поліщук І. В., доктор філософії, старший викладач.

ВИСТУПИЛИ:

Пустовіт Г. П., д. пед. н., професор; Петренко О. Б. д. пед. н., професор; Баліка Л. М., к. пед. н., доцент; Стельмашук Ж. Г., к. пед. н., к. пед. н., доцент; Ціпан Т. С., к. пед. н., доцент; Петренко І. Ф., доктор філософії; Поліщук І. В., доктор філософії.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити такий висновок щодо дисертаційної роботи Коваль Катерини Юріївни з теми: «Соціально-педагогічні умови полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу».

ВИСНОВОК.

Актуальність теми дослідження.

Сучасне суспільство характеризується динамічними процесами, багатокультурністю та глобалізаційністю, інтенсивною мобільністю та переміщенням людей під впливом різних обставин, зокрема і війни. Це безпосередньо впливає на зміни свідомості людей, готовності до проживання в різних культурних середовищах, здатності до взаємодії з представниками інших національностей. Тому актуальним на сьогодні є полікультурне

виховання дітей для розуміння і прийняття різності, виховання толерантного ставлення до інших та успішної соціалізації. Особливо важливим це є для дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування, які виховуються в дитячих будинках сімейного типу. Адже, як правило, у цих соціальних інститутах виховуються діти різних національностей, які належать до інших культур, віросповідань тощо. Це зумовлює необхідність формувати у дітей повагу один до одного та вміння спільно жити, взаємозбагачуватися культурним досвідом. Крім того, у такої категорії дітей є проблеми із самовизначенням і власною ідентичністю, прийняттям себе та свого місця в суспільстві, що впливає на процеси адаптації та соціалізації. Значення полікультурного виховання для дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування є надважливе, воно сприяє розвитку комунікації, розуміння інших, впливає на психологічний стан тощо. Для реалізації полікультурного виховання дитячі будинки сімейного типу є ефективними, тому що при невеликій кількості дітей та в умовах родинного виховання здійснюється індивідуальний підхід до кожної дитини, враховуються її фізіологічні, вікові, культурні та особистісні особливості. Крім того, важливим у вихованні дітей-сиріт, є уникання дискримінації та полегшення вирішення конфліктних ситуацій, що виникають на культурному рівні. Полікультурне виховання також сприяє попередженню таких протиріч та непорозумінь.

Зміст й особливості реалізації полікультурного виховання в Україні визначаються Конституцією України (1996), Законами «Про освіту» (2017), «Про національні меншини (спільноти) України» (2022 р.), «Про національну доктрину розвитку освіти» (2002), законодавчими актами, що регулюють сферу взаємовідносин у дитячих будинках сімейного типу, як-от: Сімейний кодекс України, Закони України «Про охорону дитинства», «Про попередження насильства в сім'ї», Постанова Кабінету Міністрів України № 564 від 26 квітня 2002 року «Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу» й ін.

Проблеми загальної полікультурної освіти вивчали Дж. Бенкс, К. Слі, М. Крюгер-Потратц, Г. Жиру, Р. Льюїс, П. Майо, П. Макларен, К. Грант, Г. Ладсон-Біллінгз, П. Фрейре, В. Сухомлинський, А. Асаєва, Н. Ткачова та ін. Дослідження освітнього середовища як полікультурного здійснили Ю. Хабермас, А. Томас, В. Кремень, В. Ткаченко, А. Перотті, Г. Розлуцька, О. Сухомлинська та ін.

Різновекторність полікультурного виховання представлена в працях О. Безкоровайної, О. Гурин, Т. Житомирської, П. Кендзьора, О. Петренко, О. Свиридюк, С. Сисоевої, О. Мілютіної, Т. Ціпан, Л. Чумак й ін.

Психосоціальні проблеми розвитку особистості в полікультурному середовищі проаналізовані в працях І. Бежа, Л. Горбунової, Г. Гофстеде, В. Євтуха, А. Томас та ін.

Сутнісні характеристики сімейного виховання дітей, позбавлених

батьківського піклування, знайшли своє відображення у працях Г. Бевза, І. Долі, А. Капської, І. Пеши, Г. Лялюк, О. Бурлака, Н. Рябцева, В. Мироненко, О. Чистяк та ін.

Аналіз специфіки створення і розвитку дитячого будинку сімейного типу як освітньо-виховного закладу в історико-педагогічному вимірі, умов виховання і соціалізації дитини, дотримання прав та свобод дитини у його стінах здійснили В. Євко, О. Карпенко, Л. Лешанич, В. Москалюк, О. Свіжа, Л. Токарчук, Ю. Червоналюк й ін.

Окремим питанням виховання дітей-сиріт різного віку та дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячому будинку сімейного типу присвячено наукові праці Л. Артющкіна, А. Поляничко, Н. Коляди, Н. Комарової, О. Потопахіної й ін.

Однак, попри значний інтерес учених до різних аспектів полікультурного виховання і виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу, очевидним є те, що труднощі розбудови громадянського суспільства, формування політично свідомої нації в Україні, наслідки війни віддзеркалюються й в освіті та вихованні. Власне проблема полікультурного виховання у дитячих будинках сімейного типу поки не стала предметом окремого ґрунтовного дослідження.

Актуальність проблеми й недостатність науково-педагогічних праць з її розв'язання зумовили вибір теми дисертаційного дослідження – «Соціально-педагогічні умови полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконано у межах комплексної науково-дослідної теми «Теоретичні й методичні основи підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ» (реєстраційний номер 0123U100075), яка розробляється на педагогічному факультеті Рівненського державного гуманітарного університету. Тему дисертації затверджено вченою радою РДГУ (протокол № 9 від 31 жовтня 2019 р.).

Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримано в дисертації. У дисертації розкрито теоретичні засади дослідження, проаналізовано ступінь дослідженості проблеми у педагогічній теорії і виховній практиці та актуалізовано категорійно-поняттєвий апарат дослідження. Визначено критерії, показники та рівні сформованості полікультурності у дітей з дитячих будинків сімейного типу. Обґрунтовано та визначено соціально-педагогічні умови полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу й апробовано. Розроблено методику полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу й модель її реалізації та апробовано її на практиці.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що:

- вперше теоретично обґрунтовано і розроблено методику полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу й модель її реалізації, сутність якої трактується як комплекс ієрархічно вибудованого і логічно взаємопов'язаного між собою інтегрованого й диференційованого у відповідності до вікових й індивідуальних особливостей дітей освітньо-виховного змісту, традиційних і інноваційних форм, методів і засобів його реалізації на трьох рівнях (пропедевтичному, основному, творчо-прогностичному) й відповідних їм соціально-педагогічних умов досягнення загальної мети і конкретних цілей формування досліджуваного феномена; здійснено виокремлення й систематизацію провідних груп принципів конструювання освітньо-виховного змісту як індивідуального, так і колективного полікультурного виховання;

- уточнено змістові характеристики категорійно-поняттєвого апарату дослідження, провідні поняття якого екстрапольовано в інтегральне поняття «полікультурне виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу», що визначається як комплексний педагогічний процес, спрямований на формування особистості, яка усвідомлює свою національну і культурну ідентичність, самотутність, унікальність, сприяє збагаченню і примноженню культурної спадщини рідного народу, із розумінням і повагою ставиться до представників інших культур, здатна до позитивної міжкультурної взаємодії з ними в умовах специфічного соціального інституту, у якому виховні впливи відбуваються на педагогічному та родинному рівні, що визначає зміст методики полікультурного виховання з урахуванням особливостей виховання дітей-сиріт;

- набули подальшого розвитку освітньо-виховний зміст, традиційні і інноваційні форми, методи, засоби полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу та відповідні діагностичні методики визначення кількісних і якісних параметрів сформованості досліджуваного феномена

Практичне значення результатів полягає у розробленні і практичній реалізації методики полікультурного виховання дітей у будинках сімейного типу й моделі її реалізації, розроблення й упровадження у практику соціально-педагогічного інтегрованого курсу «Полікультурне виховання дітей будинків сімейного типу» та конкретних методик проведення занять з дітьми різного віку та батьками-вихователями.

Матеріали дослідження можуть застосовуватися під час вивчення дисциплін: «Соціальна педагогіка», «Теорія і методика виховання», «Соціальна психологія», «Сімейне виховання дітей молодшого шкільного віку», «Педагогіка партнерства в шкільно-сімейному вихованні» й т. п. Результати здійсненого дослідження можуть використовуватися для проведення навчання з підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу для ефективної підтримки й супроводу сімей. Матеріали дисертаційного дослідження можуть

стати основою під час розробки методичних рекомендацій для фахівців, які працюють з дітьми-сиротами та дітьми, що позбавлені батьківського піклування, для підготовки та підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери, а також для вдосконалення соціальної підтримки, адаптації та соціалізації такої категорії дітей.

Результати дослідження впроваджено впроваджено в освітній процес Рівненського державного гуманітарного університету (м. Рівне) (довідка впровадження № 01-12/06 від 10.01.2025 р.), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль) (довідка впровадження № 89/26.05-33 від 20.01.2025 р.), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (м. Умань) (довідка впровадження № 124/01 від 21.01.2025 р.), Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич) (довідка впровадження №97 від 16.01.2025 р.), а також у практичній діяльності Рівненського обласного центру соціальних служб (м. Рівне) (довідка впровадження №33 від 15.01.2025 р.) та відділу ювенальної превенції управління превентивної діяльності ГУНП в Рівненській області (м. Рівне) (довідка впровадження № 37-2025 від 17.01.2025 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок в них автора.

Результати дослідження оприлюднено в 14 публікаціях (12 одноосібних), із них 4 відображають основні наукові результати, з яких 3 у наукових фахових виданнях України, 8 – апробаційного характеру; 3 – додатково висвітлюють наукові результати.

Особистий внесок здобувача

У статті «The problem of loneliness and coping with stress in the context of life situations experienced by war refugees (based on the research conducted in Rivne, Ukraine)», опублікованій у співавторстві з О. Петренко, Л. Балікою, здобувачкою представлено результати проведених досліджень рівня самотності переміщених осіб, які проживають у м. Рівне (33%). У праці «Loneliness and stress coping styles in the context of war migration – comparative research among ukrainian migrants in Poland and internally displaced persons in Ukraine», підготовленій разом з В. Skwarek, D. Dominska-Werbel, M. Borczykowska-Rzepka, J. Rurka, Н. Подоляк, В. Стець, І. Лозинською, О. Петренко, Л. Балікою, здобувачкою обґрунтовано вибірку респондентів, систематизовано статистичні дані дослідження, визначено гендерні, вікові особливості переміщених осіб, зроблений аналіз переміщення та статусу проживання, зайнятості та сімейного стану біженців війни, що проживають в м. Рівне (10%).

За темою дисертаційної роботи представлені наступні наукові публікації:

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Коваль К. Особливості використання методів полікультурного виховання в дитячих будинках сімейного типу. Соціальна робота та соціальна освіта. Умань, 2024. № 1(12). С.181–187. URL: <http://srsou.edu.ua/article/view/305337>

2. Коваль К. Формування полікультурної компетентності батьків-вихователів у дитячому будинку сімейного типу. Інноватика у вихованні. Рівне: РДГУ, 2022. №16. С. 264–271. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iu/article/view/508>

3. Коваль К. Становлення дитячого будинку сімейного типу як освітнього феномену. *Нова педагогічна думка*. Рівне : РОППО, 2021. № 2 (106). С.88–94. URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/issue/view/8>

Опубліковані праці апробаційного характеру

4. Коваль К. Європейські цінності в полікультурному вихованні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. *Європейська інтеграція України в умовах війни росії проти України: роль академічних та громадських спільнот: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Рівне, 09 листопада 2023 р.). Київ, 2023. С. 210–214. URL: <https://aprei.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/Materialy-miznarodnoyi-konferencziyi-APREI-Rivnenskyj-derzhavnyi-gumanitarnyj-universyte-09.11.23.pdf>

5. Коваль К. Соціально-педагогічні умови підготовки та навчання батьків-вихователів у дитячих будинках сімейного типу. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. (м. Хмельницький, 27 квітня 2023) / ред. колегія: Є. М. Потапчук (голов. ред.) та ін. Хмельницький : Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2023. С. 42–44. URL: http://lib.khnu.km.ua/konfer_HNU/2023/tezy-konferencziyi-27_04_2023.pdf

6. Коваль К. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю в полікультурному вихованні. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. (м. Рівне, 12 травня 2023 р.). Рівне: РДГУ, 2023. С. 98–102. URL: https://drive.google.com/file/d/1t8ho6_QsxK_HXh0QhwzYIjNbeFVN-Yye/view

7. Коваль К. Змістове наповнення «полікультурне виховання»: компоративний аналіз. Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень: історія і сучасні підходи : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-методол. семінару з історії освіти. (м. Київ, 19 травня 2021 р.). Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. С. 44–45. URL: https://dnrb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/Conceptual_and_terminological_apparatus_2021.pdf

8. Коваль К. Ю. Педагогічні особливості підготовки батьків-вихователів до створення та діяльності дитячих будинків сімейного типу.

Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей IX Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Хмельницький, 22 квітня 2021 р.). Хмельницький : Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2021. С. 39–40. URL: https://psy.khmnpu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/tezy_konferencziyi_22_04_2021_hmelnyczkyj.pdf

9. Коваль К. Процес соціалізації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у дитячих будинках сімейного типу. Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : матеріали IV Всеукр. наук.-метод. конф. з міжнар. участю. (м. Умань, 22 квітня 2021 р.). Умань : ВІЗАВІ, 2021. С. 43–46. URL: <http://surl.li/fgrhyb>

10. Коваль К. Ю. Реалізація інклюзивного виховання в умовах дитячого будинку сімейного типу. Профорієнтація серед учнівської молоді в умовах інклюзивної освіти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 14 квітня 2021 р.) / ред. кол. : Кравченко О. О. та ін. Умань : ВІЗАВІ, 2020. С. 52–53. URL:

<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/14117/3/Kvest-tekhnohii%20v%20proforientatsiinoi%20roboty.pdf>

11. Коваль К. Ю. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з дитячими будинками сімейного типу. Сучасна парадигма неперервності розвитку вищої школи в умовах трансформації освітнього простору: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Рівне, 26 – 28 березня 2020 р.). Рівне: РДГУ, 2020. С.88–91. URL: <https://drive.google.com/file/d/1TZ8ghYg06NFQIxS0vAfQ25qxI-oc5k2s/view>

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дослідження

12. Petrenko O., Balika L., Koval K., et al. The problem of loneliness and coping with stress in the context of life situations experienced by war refugees (based on the research conducted in Rivne, Ukraine). *Scientific Papers of The Witelona Collegium*. 2024. T.1 №50. С. 69–96. URL: <https://bibliotekanauki.pl/articles/55786145>

13. Коваль К.Ю. Формування полікультурності в умовах дитячого будинку сімейного типу. Педагогічна наука і освіта ХХІ століття. Рівне : РДГУ, 2024. № 2. С. 106–114. URL: <https://pse.itup.com.ua/index.php/pse/article/view/17>

14. Skwarek B., Dominska-Werbel D., Borczykowska-Rzepka M., Rurka J., Podolyak N., Stets V., Lozynska I., Petrenko O., Balika L., Kowal K. RAPORT Loneliness and stress coping styles in the context of war migration – comparative research among ukrainian migrants in Poland and internally displaced persons in Ukraine. Legnica: Collegium Witelona Uczelnia Panstwowa, 2024. 325 p. URL: https://wydawnictwo.collegiumwitelona.pl/brepo/panel_repo/2024/08/20/cblvgg/raport-samotnosc-i-style-archiwum.pdf

Апробація матеріалів дисертації.

Основні результати дослідження оприлюднено на науково-практичних конференціях та семінарах різного рівня:

міжнародних – I міжнародна конференція пам'яті професора Володимира Костіва «Соціокультурологічні та психолого-педагогічні аспекти становлення особистості в сучасному суспільстві: тенденції і перспективи» (м. Івано-Франківськ, 2019 р.); IX Міжнародна наукова конференція «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» (м. Рівне, 2019 р.); III науково-практична конференція з міжнародною участю «Соціальна особливність в гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» (м. Умань, 2020 р.); II Міжнародна наукова конференція «Турбота про розвиток і безпеку дитини – соціально-правові аспекти» (м. Рівне, 2021 р.); Міжнародний круглий стіл «Мовне та культурне різноманіття в ЄС: ресурс для сталого розвитку» (м. Рівне, 2021 р.); II Міжнародний науково-практичний симпозиум з інклюзивного туризму (м. Умань, 2021 р.); XI Міжнародні і XXVIII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Розмірковуємо про художньо-емоційний світ дитинства» (м. Ужгород, 2021 р.); X Міжнародний бізнес-форум «Наука – бізнес – освіта: стратегічні партнерства» (м. Київ, 2022 р.); Міжнародна науково-практична конференція (з онлайн включенням) «Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів» (м. Рівне, 2023 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Європейська інтеграція України в умовах війни росії проти України: роль академічних та громадських спільнот» (м. Рівне, 2023 р.); VII міжнародна наукова конференція «Права дитини в соціально-правовому вимірі – до 100-річчя проголошення прав дитини» (м. Дрогобич, 2024 р.).

всеукраїнських – Всеукраїнський круглий стіл «Церква, історик, епоха» (Рівне, 2019 р.); Всеукраїнський круглий стіл з міжнародною участю «Педагогіка серця у вимірах XXI століття» (м. Хмельницький, 2019 р.); I Всеукраїнська науково-практична конференція «Патріотичне виховання особистості в умовах сучасного освітнього простору: досвід, тенденції, проблеми» (м. Миколаїв, 2019 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Педагогічна толерантність як складова професіограми учителя (актуалізація ідей В. О. Сухомлинського)» (м. Миколаїв, 2020 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасна парадигма неперервності розвитку вищої школи в умовах трансформації освітнього простору» (м. Рівне, 2020 р.); XXVII Всеукраїнські педагогічні інтернет-читання «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Ідеї Василя Сухомлинського крізь призму сучасних освітніх практик: набутий досвід і перспективи» (м. Київ – Рівне – Бровари, 2020 р.); VI Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти (м. Київ, 2021 р.); III Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція з міжнародною участю «Нова стратегія підготовки педагогів: суспільні запити та нові виклики» (м. Київ, 2021 р.);

Всеукраїнська науково-практична конференція «Профорієнтація серед учнівської молоді в умовах інклюзивної освіти» (м. Умань, 2021 р.); IV Всеукраїнська науково-методична конференція з міжнародною участю «Просоціальна особистість в гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» (м. Умань, 2021 р.); «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців», присвячена 60-річчю Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, 2021 р., 2022 р., 2023р., 2024 р.); II Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні практики наукової освіти» (м. Київ, 2022 р., 2023 р.); Всеукраїнська міжгалузева науково-практична онлайн-конференція «Проблеми цивілізаційної суб'єктності України: місія науки і освіти» (м. Київ, 2022 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасна парадигма неперервності розвитку вищої школи в умовах трансформації освітнього простору» (м. Рівне, 2023 р.); II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи» (м. Рівне, 2024 р.); V Всеукраїнська міжгалузева науково-практична онлайн-конференція «Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів» (м. Київ, 2024 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи» (м. Умань, 2024 р.);

регіональних – II регіональна науково-практична конференція «Виховання особистості в контексті реформування української школи і розвитку педагогічної науки (пам'яті професора С. Г. Карпенчук)» (м. Рівне, 2019 р.); III Регіональна науково-практична конференція «Роль особистості педагога в реформуванні української освіти в умовах війни: виклики, реалії та перспективи (до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)» (м. Рівне, 2024 р.); круглий стіл «Культура як фактор стійкості у довгій війні» (м. Рівне, 2024 р.); звітних наукових конференціях викладачів, співробітників і здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету (м. Рівне, 2019 – 2024 рр.), на засіданнях кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету (м. Рівне, 2019 – 2024 рр.).

Оцінка мови і стилю викладення матеріалу дисертації. Текст дисертації написаний українською мовою. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України – побудова логічна. Адекватно використано наукові терміни. У процесі перевірки дисертації за програмою «StrikePlagiarism» визначено, що текст

роботи відповідає принципам академічної доброчесності, вимогам МОН України та Положенню про атестацію здобувачів наукового ступеня доктора філософії в Рівненському державному гуманітарному університеті.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертаційна робота відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота *Коваль Катерини Юріївни «Соціально-педагогічні умови полікультурного виховання дітей у дитячих будинках сімейного типу»* є самостійною і завершеною роботою на правах рукопису, яку виконано здобувачкою особисто за актуальною темою з використанням адекватних методів дослідження. Робота характеризується єдністю змісту, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, свідчать про особистий внесок здобувачки в науку та достатньо повно оприлюднені у наукових працях здобувачки.

За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН України № 759 від 31.05.2019) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого Постановою КМУ № 44 від 12.01.2022), та рекомендується до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати голосування: одноголосно.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент

Григорій ПУСТОВІТ

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент

Тетяна ЦПАН

Голова засідання:

доктор педагогічних наук, професор

Григорій ПУСТОВІТ

Секретар:

Алла БАБЯР